

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Landbruksavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torill Libakken, 62 55 12 36

Vår dato
12.10.2007
Arkivnr.
524.0

Vår referanse
2007/7669
Deres referanse
10.09.2007

Landbruks- og matdepartementet
P.b. 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 07/1579	Doknr.: 23
Mottatt: 16 OKT 2007	LO/SJ
Saksansv.: HG2	Spk.: 113.1
Kont.:	Avskr.:

Ny forskrift om tilskudd til landbruksvikarvirksomhet m.m. Høring

Etablering av et landsdekkende landbruksvikartilbud gjennom betydelig økte tilskudd til ordningen er et meget positivt tiltak. I områder med liten tilgang på andre avløserer er en landbruksvikarordning helt avgjørende for å få utført dyrestell og annet arbeid for å holde drifta i gang når bonden er sjuk.

Fylkesmannen har i utgangspunktet ingen merknader til bestemmelsene i forskriften, og våre kommentarer blir derfor av mer generell art og knyttet opp mot ulike problemstillinger i forhold til å kunne etablere et tilfredsstillende og landsdekkende tilbud.

Antall kommuner med landbruksvikarordning er blitt redusert over tid. I Hedmark er det i dag sju kommuner som har landbruksvikarordning. To kommuner har mer enn ett årsverk og de fem andre har deltidsstillinger/vikar i 100 % stilling. Avløserlaga dekker, med unntak av et par kommuner, hele fylket. Noen avløserlag dekker ei enkelt kommune, men etter hvert har det blitt flere større lag som omfatter hele regioner med 6-8 kommuner. De geografiske områdene i noen av laga er derfor svært store, med avstander på 10-20 mil mellom ytterkantene.

Det er beregnet en maksimal kostnad på kr 480 000.- pr årsverk. Av dette kan inntil kr 40 000.- nyttes til administrasjon, rekruttering, opplæring m.m. Enkelte kommuner som har satt bort administrasjonen av vikaren til avløserlaget betaler imidlertid mer enn kr 40 000.- for dette.

Et tilskudd på max. kr 250 000.- og brukerbetaling på kr 1 030.- pr. dag forutsetter at en får inn brukerbetaling for 223 dager. Dette betyr nærmest 100 % utnyttning av vikaren. I områder med lite husdyr er det ei utfordring å skaffe sysselsetting, og dermed inntekter, for vikaren til ei hver tid. Vi har sett eksempler på at utnyttelsen av vikaren til sjukeavløsning og andre oppdrag i landbruket har vært helt nede i 50-60 % enkelte år, mens vikaren har utført annet arbeid i kommunen resten av årsverket. For å få full utnyttelse av ordningen er en ofte avhengig av langtidssjukemeldinger.

Det må være en forutsetning at det skal kunne brukes landbruksvikar også i helgene ved sjukdom. De kommunalt ansatte landbruksvikarene har "gode" arbeidsavtaler (store helgetillegg) sammenlignet med ordinære avløserer. Fylkesmannen er kjent med at noen

Postadresse:
Postboks 4034
2306 HAMAR

Kontoradresse:
Statens hus
Parkgt. 36, HAMAR

Telefon:
62 55 10 00

Telefaks:
62 55 12 01

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

E-post: postmottak@finhe.no
Internett: www.fylkesmannen.no/hedmark

1630 TLI

Side 1 av 3

kommuner har prøvd å begrense bruken av vikaren i helgene til et minimum på grunn av at dette belaster ordningen med store merutgifter. Dette kan føre til at de reelle kostnadene ved å ha en fullgod landbruksvikarordning kan være høyere enn det som framkommer av regnskapene som ligger til grunn for beregningen av maksimal kostnad på kr 480 000.-.

I noen områder vil det være høye lønnskostnader, mens en i andre områder med store avstander vil ha store kjøreutgifter. I noen utkantområder på Østlandet med liten dyretetthet er antall kjørte km pr inseminert ku på samme nivå som i Finnmark. Brukere som ikke får refundert maksimal dagsats (kr 1 030.-) ved sjukdom vil sjøl måtte ta en del av kostnaden ved å bruke vikaren. Noen brukere vil også ha problemer med å finne andre oppgaver for å holde vikaren i arbeid hele dagen. I noen tilfelle kan vikaren deles på flere gardar, slik at kostnadene fordeles på flere, men ofte vil dette ikke være mulig siden dyrestell må gjøres til faste tider morgen og kveld, spesielt i mjølkeproduksjonen. Dette er imidlertid ingen ny problemstilling i forhold til nåværende ordning.

Fylkesmannen ser at det kan oppstå problemer i forhold til framtidig ansettelsesforhold for de nåværende kommunale vikarene i kommuner som har overkapasitet på landbruksvikarordningen etter "normen". Hvis ikke avløserlaget kan tilby annen avløserjobb for å få til en full stilling, blir vikaren avhengig av annet arbeid i tillegg. Gode arbeidsbetingelser, aktive rekrutteringstiltak og tilbud om full stilling vil være av stor betydning for å få besatt de landbruksvikarstillingene med kvalifisert arbeidskraft.

Fylkesmannen skal fastsette det geografiske området hvert avløserlag skal ha ansvar for. Dette er en utfordrende oppgave spesielt i områder med store avstander. Avløserlaga må tas med på råd om avgrensinga av området.

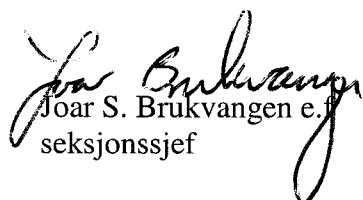
Det blir også ei utfordring å vurdere hva som er tilstrekkelig beredskap og om avløserlaget har gjort det de kan for å bistå foretak som har krav på hjelp, jfr. kommentarene til forslag til § 7.

På samme måte som i dag vil det måtte gjøres ei prioritering om hvem som skal få hjelp hvis flere som er berettiget landbruksvikar er sjuke samtidig. Det bør framgå av rundskriv at det ikke er mulig å klage på dette vedtaket, evt. at det etableres en klageadgang.

Vi mener det er naturlig at det stilles de samme krav til sjukemelding ved bruk av landbruksvikar som for annen avløser. På den annen side kan det være vanskelig å få sjukemelding fra første sjukedag og ikke alle leger godtar tilbakedatering av sjukemelding. Vi antar det har vært minimalt med misbruk av ordningen med at det ikke har vært krevd sjukemelding ved bruk av landbruksvikar. Vi mener derfor det bør vurderes om en kan gå bort fra kravet til sjukemelding for de første tre dagene også for ordinære avløsere, men at en for eksempel innfører et tak på totalt antall egenmeldingsdager pr. år.

På bakgrunn av de momentene vi har påpekt ovenfor er vi usikre på om et tilskudd på kr 250 000.- pr årsverk + anslått brukerbetaling vil dekke opp totalkostnaden ved ordningen. Hvis en skal greie å få etablert en tilfredsstillende landsdekkende ordning er det helt avgjørende at det ikke oppstår tvil om de faktiske kostnadene vil bli dekket fullt ut.

Med hilsen

Joar S. Brukvangen e.j.
seksjonssjef

Torill Libakken
førstekonsulent